

Cas Berta Càceres: hi ha hagut condemnes, però no justícia

Gustavo Castro Soto

Otros Mundos AC · Chiapas, Mèxic

Durant la nit del 2 de març de 2016, quatre sicaris van entrar en la casa de Berta Càceres per assassinar-nos. Ella va morir uns minuts després. La seva lluita contra la represa Agua Zarca de l'empresa DESA significava una afronta en contra d'un dels poders econòmics i polítics més forts a Hondures

Els amos de DESA, la família Atala, compten amb bancs i altres grans empreses, així com estrets vincles amb la classe política que es va imposar amb el cop d'Estat del 2009. Calia, doncs, eliminar el COPINH, començant per la líder indígena. Però van cometre un error. Hi va haver un supervivent, un testimoni.

No s'havia donat mai una mobilització social, mediàtica i política en tot el món com la que es va generar amb l'assassinat de la Berta. Immediatament, el Poder Judicial, Ministeri Públic, jutges, magistrats i tot el seu arsenal van intentar blindar tant l'empresa DESA com el seus amos, per tal de desvincular-los de l'assassinat que va commoure el món sencer. Però també per cobrir-se ells mateixos, ja que molts polítics estan involucrats d'una o altra manera. Per això, des d'un bon començament van manipular proves i evidències, van falsejar testimonis, em van impedir sortir del país de manera il·legal, cosa que considero un segrest d'Estat, van prohibir il·legalment a la meva advocada d'exercir la professió i em van deixar en indefensió, van intentar criminalitzar la pròpia organització de Berta. Hi va haver més hostilitat i repressió contra la seva organització, entre tantes anomalies i il·legalitats.

Aleshores, van decretar "secret" de l'expedient per no haver de fer paleses tantes irregularitats processals i el govern es va negar a la creació

d'una Comissió Independent que investigués la veritat del crim. I davant de la forta pressió per alliberar l'expedient i que les víctimes tinguéssim accés als documents, sis mesos després la magistrada del cas decideix emportar-se l'expedient a casa seva, i l'hi roben en el camí.

Dos mesos després de l'assassinat, el govern no va tenir cap més opció i es va veure obligat a avançar la investigació sobre els autors materials i reté en presó preventiva els primers sospitosos d'haver participat en el crim. Durant el 2016 i principi de 2017 es van dur a terme la resta de les detencions i el calvari d'anomalies i bloquejos per part del govern per paraitzar les investigacions. Durant les audiències, que se suspenien contínuament, el Ministeri Públic i la Fiscalia es van negar sistemàticament a presentar informació i els peritatges necessaris, tot permetent que la data final dels dos anys i mig per donar fi a la presó preventiva s'acostés: el 5 de novembre de 2018.

Malgrat totes les demandes i recursos interposats, el Tribunal va convocar al Judici el juny de 2018, que va ser suspès, primer al setembre i després a l'octubre, de forma il·legal, sense haver acabat el procés, sense haver resolt les empires interposades i la recusació del Tribunal. Això diu el comunicat signat per moltes organitzacions internacionals: *"Ha quedat palès com la conducció de la fiscalia integrada pels fiscals Ingrid Figueroa, Melissa Aguilar, Javier Núñez, David*

Salgado, Roger Matus, Roberto Blen, sota la direcció del Fiscal General, Oscar Chinchilla, ha significat, de mala fe i fins i tot engany, l'obstaculització del procés judicial, en evitar la realització de peritatges, entorpir el procés, amagar informació, operar amb negligència en les investigacions, impossibilitar l'anàlisi de proves i peritatges, així com evitar a tota costa l'anàlisi de proves que impliquen l'empresa DESA i la família Atala".

Els jutges del Tribunal de Sentència responsables de la resolució, Esther Carolina Flores, José Anaím Orellana i Delia Lizeth Villatoro, han negat que el COPINH sigui reconegut com a víctima; tampoc no s'ha admès la sol·licitud de testimonis clau que donin fe de l'actuació d'empleats de DESA davant del crim; neguen la transmissió en viu de les audiències i del judici; i es tanquen amb cadenes tot envoltant de policies el Tribunal per tal d'impedir fins i tot l'accés de famílies i membres del COPINH al "Judici Oral i Públic".

D'aquesta manera, el Judici no només es convoca de manera il·legal en tres ocasions, sinó que, a més, és il·legítim. No té credibilitat processal, jurídica, legal, ni de les víctimes ni de l'opinió pública nacional i internacional. S'ha caigut en responsabilitats penals. Ha actuat el Tribunal violant

el degut procés i les seves pròpies lleis. El Jutjat, el Tribunal de Sentència, la Cort d'Apel·lació, la Sala del Constitucional i el ple de la Cort Suprema de Justícia, totes les instàncies del Poder Judicial han tancat files a la il·legalitat i a la impunitat. A hores d'ara ningú no els creu.

Malgrat estar recusat pel COPINH i per la família de la Berta, el Tribunal va ser convocat desconeixent la representació legal de les víctimes. Així, sense documents suficients, sense peritatges adequats, sense tots els testimonis, sense advocats de les víctimes, tancats amb cadenat, envoltats de policies, sense deixar entrar els familiars de Berta i els membres del COPINH per escoltar el procés, han perpetrat el judici més vergonyós de la història d'Hondures. Aquest és el marc de la sentència dels imputats.

El 2 de març de 2016, a les 11:40 de la nit van assassinar la Berta. Però no va morir, perquè es va multiplicar i ha retornat en milers i milers que clamen justícia. El COPINH continuarà la seva lluita valenta en defensa de la vida i a favor del bell poble hondureny. I malgrat tot, s'ha derrotat el sistema judicial d'Hondures perquè no s'ha caigut en les seves trampes per justificar i avalar la impunitat. Bé que ho va dir la Berta: "Vos tenés la bala... yo la palabra. La bala muere al detonarse.... la palabra vive al replicarse". 🧠

